

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 4. Vtrum Christus vt homo, sit Filius Dei adoptiuus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

QVÆSTIO XXIII.

De Adoptione Christi.

In Quatuor Articulos diuisa.

ARTICVLVS I. II. & III.

Vtrum Trinitati conueniat
adoptare rationalem
Creaturam?1
Quid
Adoptio.Et qua ad
eam neces-
sario.

Arrogatio.

2
Iustificatio
creatura
ex simili-
tudine, di-
citur Adop-
tio.Adoptio
spiritalis
perfectior
quàm hu-
mana.

Responderetur affirmatiuè. Notandum est, *Adoptare aliquè in Filium iure humano* (per quod *adoptio* est introducta) nihil esse aliud, quàm liberaliter personam extraneam acceptare in Filium, & dare ius ad hereditatem. Vnde requirit tres condiciones. Prima est, *Vt persona, quæ adoptatur, sit extranea;* id est, non sit ita coniuncta naturaliter ipsi adoptanti, vt per se ius habeat ad hereditatem: talis est omnis, qui non est naturaliter Filius. Secunda, vt *gratis, & liberaliter illi conferatur hoc ius;* si enim detur titulo oneroso, non erit *adoptio*, sed *venditio*, *permutatio*, vel similis contractus. Tertia, Requiritur *consensus personæ, quæ adoptatur;* quia nemo subditur alteri nisi volens, præterquam in pœnam; quæ locum non habet in adoptione, vt quæ magnum sit beneficium. Et quidem, si is, qui *adoptatur*, sit sui iuris, solum per se debet consentire; diciturque tunc *Arrogatio*: si autem non sit sui iuris, requiritur etiam *consensus Principis, vel Parentis, vel Tutoris &c.* & hæc dicitur specialiter *Adoptio*. Colliguntur hæc ex l. 1. & 2. ff. de *Adoptionibus, & institutis*, eodem titulo.

Ad huius similitudinem, *iustificatio* cuiuscunque nudæ creaturæ siue Angeli, siue hominis; dicta est *Adoptio*. Ad Rom. 8. v. 15. *Accepistis spiritum adoptionis Filiorum.* Ad Eph. 1. v. 5. *Quos prædestinauit in adoptionem filiorum.* Ad Gal. 4. v. 5. *Vt adoptionem filiorum acciperemus.* Ioan. 1. v. 13. *vocatur Natiuitas ex Deo.* Ob hanc causam in Scripturis Angeli sæpè dicuntur *Filij Dei*. Iob. 2. & 38. Nec obstat: quod Chrysolomus hom. 22. in Genesin dicat in Scripturis nusquam vocari *Angelos Filios Dei*; quia intelligi debet de editione Septuaginta: vbi enim Hebræus & Vulgata editio habet *Filij Dei*; Septuaginta verterunt *Angeli Dei*: idque propter Ethnicos, ne existimarent Deum habere filios, sicut ipsi putabant de Ioue, & de suis Dijs. Ratio autem, cur *Iustificatio* dicatur *Adoptio*, est, quia per *iustificationem* gratis tribuitur creaturæ ius ad beatitudinem; quæ beatitudo est hereditas Dei; nam per illam & ipse diues est, & alios etiam diuites facit. Vnde hæc *Adoptio* perfectiùs & magis propriè est *Adoptio* quàm humana: Nam humana *Adoptio* nullam intrinsecam perfectionem communicat *Filio adoptiuo*, sed solum ius quoddam morale & veluti extrinsecam denominationem. *Adoptio* verò quæ Deus adoptat aliquos sibi in Filios, tribuit intrinsecam perfectionem, quæ spiritualiter regenerentur, fiantque *confortes diuina nature*, 2. Pet. 1. v. 4. atque adeo efficiuntur *Filij Dei*. 1. Ioa. 3. v. 1. Dices; ad rationem *Adoptionis* pertinet, vt

Filius non habeat hereditatem, nisi Patre illam deferente per mortem: ergo &c. Respondeo, hoc solum pertinet ad *humanam Adoptionem*; idque non ex communi ratione *Adoptionis*, sed ex imperfectione bonorum temporalium, quæ à duobus possideri simul nequeunt; vt rectè D. Thomas a. 1. ad 3.

Ex his patet Primò; *Adoptare* esse opus totius Trinitatis, quatenus est hic Deus: Sicut enim omne opus ad extra commune est toti Trinitati, ab eaq; proficiscitur vt est vnus Deus; ita & *Iustificatio*, quæ re ipsa non differt ab *Adoptione*. Nec obstat, quod Filius & Spiritus sanctus non possint *generare*: ac proinde non videantur, posse *adoptare*; quia etiam iure ciuili possunt *adoptare*, qui tamen non possunt *generare*: vt patet ex locis citatis. Deinde, quia Filius & Spiritus sanctus habent eandem numero naturam, quæ in Patre est fecunda, licet non quatenus in ipsis.

Patet Secundò; Solum creaturæ rationalis esse *adoptari in Filium Dei*: quia hæc sola est capax illius hereditatis. Nec obstat: quod Deus dicitur interdum *Pater peccatorum*, vt *Isaiæ* 63. v. 16. *Tu creatura Domine Pater noster*: & alibi. Item reliquarum creaturarum: Iob. 38. v. 28. *Quis est pluuie pater?* quia hoc tantum metaphoricè intelligendum. Dicitur enim *Pater irrationalium*, quatenus est auctor earum: *Peccatorum* autem *pater* dicitur, quia est benefactor illorum, manuet & paternè cum illis agens. Pari modo metaphoricè *peccatores & creaturæ irrationales*, dicuntur *Filij Dei*.

Patet Tertio, *Omnem puram creaturam rationalem*, siue Angelicam, siue humanam; siue veteris testamenti, siue noui; siue prædestinata sit, siue reproba; modò sit iusta, pro illo tempore esse *Filium Dei adoptiuum*. Vnde vitanda est quorundam sententia, dicens *præsumit, etiam dum est in gratia, non esse Filium adoptiuum*: Omnis enim iustus in Scripturis dicitur *Filius Dei*. Fundamentum enim filiationis non est prædestinatio, utpote que fit in Deo, non in ipso homine; sed est *participatio diuina nature* per *iustitiam*. Aduerte tamen, *Adoptionem* in Veteri testamento non fuisse tam perfectam, quàm in nouo: tum quia non eximebat è statu seruili, in quo sancti illius temporis erant ratione legis; vt patet ad Gal. 4. tum quia non dabat ius ad eundem hereditatis, nisi soluto pretio nostræ redemptionis. Nostra quoque *Adoptio* imperfecta est respectu eius, quæ in gloria est; vt patet ad Roman. c. 8. v. 23. *Adoptionem, Filiorum expectantes resurrectionem, corporis nostri*.

ARTICVLVS IV.

Vtrum Christus, vt homo, sit Filius
Dei Adoptiuus?

Responderetur; Christus absolute est *Filius Dei naturalis*, & non *Adoptiuus*.

Notandum

Christus secundum propriam naturam non est adoptivus, sed naturalis Filius Dei.

Notandum est Primò; Certum est, Christum secundum propriam naturam non esse Filium Dei adoptivum; vt quidam Ariani docuerunt, sed naturalem. Quomodo videntur intelligenda quædam testimonia Patrum: Ambrosij lib. 1. de fide cap. 9. Per adoptionem nos Filij dicimur, ille per natura veritatem est; quomodo ergo est ex nihilo, qui ex nihilo fecit omnia? & lib. de Dominica Incarnationis Sacramento cap. 8. In vsu nostro est adoptivus Filius, & verus Filius. Adoptivum Filium non dicimus Filium esse naturam; sed eum dicimus naturam esse, qui verus est Filius, Simili modo intelligendum testimonium Hieronymi in 1. caput ad Ephes. & Hilarij lib. 3. de Trinit. apud Magistrum dist. 10. & Bedæ in cap. 7. Ioan. in illa verba: Nemo tamen palam loquebatur de eo.

Imò & secundum humanam naturam verè est & dicitur Filius Dei.

Notandum Secundò; Christum secundum humanam naturam verè dici & esse Filium Dei. Ad Hebr. 1. v. 2. Nouissimè diebus istis locutus est nobis in Filio, quem constituit hæredem vniuersorum. Atqui secundum naturam diuinam non est constitutus hæres: ergo secundum naturam humanam: ergo secundum hanc est Filius Dei. Ad Rom. 8. v. 29. dicitur primogenitus in multis fratribus; quod tantum secundum humanam naturam verum est.

Sed tota difficultas est: Verum, quatenus homo, sit Filius adoptivus, an naturalis? Durandus in 3. dist. 4. q. 1. sentit Christum, vt hominem, dicendum esse Filium adoptivum. Idem probabile putat Scotus dist. 10. Alij hoc negant: admittunt tamen, ipsam naturam humanam posse dici adoptatam.

Christus, vt homo, nec est, nec potest dici Filius Dei adoptivus.

Respondendù est, Christus, qua homo, nec est, nec potest dici Filius Dei adoptivus. Ita D. Tho. hic, & infra q. 32. a. 3. Magister in 3. dist. 10. vbi Albertus, Bonauentura, Thomas Argent. Paludanus, & est communis hoc tempore. Et videtur omnino definita in Conc. Francurdienfì tempore Caroli Magni, cui interfuerunt trecenti Episcopi, & Legati Adriani Papæ: quod fuit congregatum opera Caroli Magni contra Felicem Episcopum Vrgelitanum, & Elipandum Toletanum Archiepiscopum. Item videtur definita in epistola Adriani Papæ ad Episcopos Hispaniæ. Habentur hæc in tertio tomo Conciliorum. Nam in hoc Concilio, & Epistola Adriani definitur, Christum non esse vilo modo Filium adoptivum; & ex multis locis constat illos loqui de Christo secundum humanam naturam: vt bene probat Gabiel vasquez tract. de Adoptione Christi.

Probatur ex definitione Conc. Francfur. & Adriani Papæ.

Probatur Primò; Quia etiam si Christus loquatur de seipso secundum humanitatem, & de alijs simul, numquam tamen Deum vocat Patrem nostrum, sed propriè suum. Ioan. 20. v. 17. Adscendo ad Patrem meum, & Patrem vestrum, Deum meum & Deum vestrum. Apertè insinuans, aliter esse Patrem suum, aliter nostrum. Quòd autem de se secundum humanitatem loquatur, patet ex illo, Deum meum, & Deum vestrum. Ita Adrianus. Secundò, Ad Rom. 8. v. 32. Qui proprio Filio suo non pepercit, sed pro nobis omnibus tradidit illum. Si proprius, ergo non adoptivus. Esse autem sermonem de Christo secundum naturam humanam, colligitur ex illis verbis, Pro nobis omnibus tradidit illū: traditus enim est non secundum diuinitatem, sed humanitatem.

Quoniam quicquid dicitur in scriptura, Christum non esse filium adoptivum, sed naturalem.

Tertiò, Matth. 16. v. 17. Tu es Christus Filius Dei vivi. At si quis bene expendat hæc, & alia testimonia, nihil conuincunt aliud, quàm hunc hominem, seu Christum absolute esse Filium Dei naturalem per communicationem idiomatum, & non esse adoptivum distinctum à naturali.

Verum nullo modo posse dici Adoptivum secundum humanam naturam:

Probatur Primò, Ratione D. Thomæ; filiatio est proprietas personæ: ergo nihil dicitur Filius adoptivus, nisi persona. At persona Christi est Filius naturalis: ergo non per adoptionem. Prob. consequentia: Quia idem non potest dici per se tale, & per participationem. Verum hæc ratio non est omnino firma; quia secundum diuersas naturas id nihil vetat: sic enim Christus est beatus per essentiam, & per participationem est Filius Dei, & Filius Virginis. Vnde

8 Ratio quædam D. Thomæ minus efficax.

Probatur Secundò; De ratione adoptionis est, vt persona extranea liberaliter acceptetur in Filium, ei que detur ius ad hereditatem. Atqui Christus non est persona extranea; nam naturaliter est coniunctus Deo, & habet ius ad cælestem hereditatem: ergo nullo modo conuenit ei adoptio. Confirmatur, Quia huic personæ nulla facta est liberalitas; quod tamen includitur in ratione adoptionis, &c.

Alia Ratio, vt cur Christus non sit Filius Dei adoptivus, quia non est persona extranea Deo.

Dices; Natura humana, in qua Christus subsistit, secundum se est extranea Deo: ergo Christus, vt homo, est persona extranea: ergo potest adoptari.

Respondeo, Negando Consequentiam: Et si enim natura secundum se sit extranea; tamen, hoc subsistens in hac natura non est extraneum: neque secundum se, cum sit Filius Dei per essentiam; neque ratione naturæ vnitæ; quia hæc vnio facit vt natura humana sit natura Filij Dei.

Dices, Saltem natura humana erit adoptata; nam secundum se est extranea.

An saltem possit dici natura humana adoptata.

Respondeo: Gabriel admittit, sed absolute negandum est: nam expresse in eodem Concilio rejicitur. Ratio est, Quia naturæ non est adoptari, sed personæ. Ita D. Thomas. Verum hæc ratio non videtur omnino sufficiens; quia anima nostra non improprie dicitur adoptari, & esse Filia Dei: quamuis enim propriissime conueniat personæ, tamen etiam non improprie conuenit naturæ: nam natura etiam ius habet ad cælestem hereditatem. Vnde nec Concilium, nec Adrianus hanc causam adferunt.

Vera igitur Ratio est: Quia id, quod adoptatur, ita est extraneum; vt etiam post adoptionem re ipsa maneat extraneum. At humanitas Christi post assumptionem, non manet re ipsa extranea Deo, sed substantialiter vnita: ergo ipsa non potest adoptari in Christo.

Vera ratio, cur natura humana in Christo non possit dici adoptata.

Maior probatur; Quia de ratione adoptionis est, vt adoptatum iungat & copulet adoptanti solo affectu, ita vt non iungat & copulet per naturam; vt etiam ipsa vox insinuat. Adoptio enim dicitur de desiderio, quo quis alterum, quem sibi naturaliter coniunctum habere nequit, per affectum loco Filij habet. Vnde si affectus esset ita potens, vt re ipsa communicaret naturam adoptantis alteri, non esset adoptio, sed quasi generatio Filij. Hanc rationem apertè insinuat libellus, qui inscribitur Sacrosyllabus columna septima editus à Patribus Concilij Francurdienfìs, & cõiunctus eidem Concilio.

Adoptio, vnde dicitur.

Dices Primò, Christus, quæ Homo, non est Filius Dei naturalis: ergo adoptivus. Antecedens Probatur; Quia Christus, quæ homo, non est Deus: ergo non est Filius Dei naturalis: nam hic intrinsecè est Deus.

9 Obiectio.

Respon-

Solutio.

Quomodo
Christus,
vt homo,
fit, vel non
fit, Filius
Dei natu-
ralis.

Respondeo; Distinguendo Antecedens: Si enim *Filius naturalis* dicatur, cui esse paternum communicatur per naturalem generationem; sic Christus, vt homo, non est Filius Dei naturalis, sed vt Deus: Si autem dicatur *Filius naturalis*, cui quouis modo esse paternum communicatum est *substantialiter*, ita vt *substantialiter* maneat vnium; sic Christus, vt homo, est *Filius Dei naturalis*, quia esse diuinum *communicatum est humanitati substantialiter*, ratione cuius communicationis hic homo habet ius ad omnia bona paterna: *Adoptio* autem excludit communicationem realem naturæ *Adoptantis*. Ad probationem Antecedentis, Respondeo; Etsi Christus, vt Homo, non fit Deus; tamen, vt Homo, est Filius Dei naturalis, non Filiatione æternâ, sed temporali, resultante in humana natura ex vnione hypostatica, seu ex communicatione illa diuinitatis, quæ fit per hypostaticam vnionem. Est autem hæc filiatione naturalis, quia prouenit ex naturali, seu substantiali vnione diuinitatis cum natura humana: non tamen est relatio realis; sed moralis quædam dignitas, fundata in natura diuina sic communicata, & resultans in natura humana, & per eam denominans ipsum Verbum, quatenus est homo. Hinc patet discrimen inter hanc filiationem, & adoptiuam: Nam hæc immediatè fundatur in diuina natura sic communicata humanitati; illa in participatione creata, quæ est radius quidam diuinitatis, non ipsa diuinitas: quod fit, vt infinita sit inter has distantia.

a. Obiectio.

Dices Secundò, Gratia habitualis erat in Christo, & dabat illi ius ad cælestem hereditatem: ergo faciebat ipsum Filium Dei adoptiuum. Consequentia Probatur; Quia hac ratione constituit nos Filios Dei adoptiuos.

Solutio.

Respondeo; Gratia habitualis non faciebat ipsum Filium Dei naturalem, cum non communicaret illi paternam naturam *substantialiter*: nec etiam adoptiuum faciebat; quia ratio *Filij adoptiuum* postulat, vt fit *extraneus*, & talis maneat, soloque affectu sit filius: vnde includit negationem realis vnionis cum parente.

Cur Gra-
tia habitu-
alis non fe-
cit Christi
filium Ad-
optiuum
Dei, vt fa-
cit in nobis

Deinde hæc gratia habitualis supponebat in ipso filiationem naturalem priorem; ex hac enim tamquam proprietate debita sequebatur. At illa communicatio, quæ facit *Filium*, prima est & principalis, vnde ceteræ manant. Confirmatur: Quia idcirco, qui est filius tuus per naturam, non po-

test fieri filius per adoptionem: quia per illum actum adoptionis non daretur illi prima communicatio; iam enim præcessit naturalis. Vnde etiam si donum gratiæ in nobis, faciat nos filios adoptionis, non tamen in Christo.

Dices Tertio; Christus, vt homo, est Filius totius Trinitatis; non naturalis: ergo adoptiuus. Quod non naturalis; Probatur: quia alioquin esset Filius naturalis sui ipsius, & Spiritus sancti: quod est contra Concilium Tolertanum X I, in confessione fidei.

Respondeo; Concedo Christum, quæ homo, esse filium naturalem totius Trinitatis, scilicet filiatione temporali, quam habet ratione communicationis diuinæ naturæ factæ in Incarnatione: vt expressè docet Adrianus in dicta Epistola, dicit vult illud Matth. 3, & 17. *Hic est Filius meus dilectus*, non ad Patrem sed ad totam Trinitatem referri; & similiter illud Ioan. 20. v. 17. *Ascendo ad Patrem meum & Patrem vestrum*. Quamuis possint hæc valde benè de prima persona diuinitatis & de filiatione æternâ intelligi; vt plerique Patres intelligunt. Verum Adriani quoque interpretatio bona est. Hinc tamen non sequitur, ipsum esse dicendum filium sui; quia sic absolute significatur distinctio suppositi: sed addenda est determinatio, quæ illum sensum corrigat: v. g. *Christus, vt homo, est Filius Verbi, vel sui, quæ Deus est*: sic, Verbum est Deus, & est pater Christi, vt hominis. Similiter non est dicendum sine explanatione, quod *Christus, quæ homo, sit Filius Spiritus sancti*: idque ab aliam causam, scilicet ne videatur significari Spiritum sanctum, officium paternum in formanda humanitate, præstitisse, non enim formauit vt pater, sed vt creator. Et ideo Conc. Tolertanum vndecimum loco cit. & Augustinus cap. 38. Enchiridij negant I E S V M dici posse Filium Spiritus sancti, quamuis alio sensu, iuxta supra dicta possit admitti.

Dices Quarto; Christus, vt homo, est creatura: ergo Filius adoptiuus. Respondeo Negando Consequentiam: quia Filius adoptiuus excludit vnionem naturalem cum diuinitate, non autem ratio creaturæ eam excludit.

Dices Quintò; Si Spiritus sanctus fieret homo, esset Filius Dei; non naturalis: ergo adoptiuus. Respondeo; esset Filius naturalis, non æternâ generatione, sed communicatione diuinitatis per vnionem hypostaticam cum humana natura.

Q V Æ S T I O XXIV.

De Prædestinatione Christi.

In Quatuor Articulos diuisa.

ARTICVLVS I.

Virum Christo conueniat esse præ-
destinatum?

1
Conclusio
est affir-
mans.

Respondetur; Christus verè & propriè est prædestinatus. Ratio est; Quia vnio naturarum in Christo cadit sub æternam Dei prædestinationem. Atqui Christus significat hoc com-

positum constans vnione naturæ humanæ cum diuina persona: ergo est prædestinatus: eadem enim prædestinatione prædestinatur causa formalis vel quasi formalis, & effectus eius: atqui Christus est veluti effectus formalis vnionis: ergo &c.

Dices Primò, Id quod est æternum, non prædestinatur: Christus est æternus: ergo &c.

Respondeo; Id, quod est æternum, quæ parte æternâ, non prædestinatur; vt rectè Augustinus tract. 105.